

Advies aan Provinciale Staten	
Tbv Statenvergadering d.d.	12-11-2018
Commissie	
Datum commissievergadering	15-10-2018
Onderwerp:	Vijfde Nota Grondbeleid

Uw contactpersoon

S. Neeskens

AD/STG

Doorkiesnummer +31235145282

neeskenss@noord-holland.nl

1 november 2018

1|4

Advies commissie M&F:

De *Voordracht Vijfde Nota Grondbeleid* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 12 november 2018.

Uittreksel van het concept-verslag M&F 15-10-2018:

5a. Vijfde Nota Grondbeleid

De heer **Van Straaten** (VVD) zegt dat de VVD onderschrijft dat het grondbeleid primair een middel is en geen doel op zich. Het uitgangspunt is, wat de VVD betreft, dat de provincie geen grond bezit. Als in het kader van beleidsopgave toch wordt besloten om grond te verwerven of aan te houden dan is dat een keuze van de betreffende portefeuillehouder c.q. gedeputeerden. Belangrijk is het dat wel steeds wordt getoetst aan de uitgangspunten van het Grondbeleid. Er moet sprake zijn van provinciale doelen, marktconformiteit, transparantie en rechtmatigheid, zoals voorgesteld in voorliggende nota.

De heer **Heijnen** (CDA) heeft enkele vragen over de spreiding van verantwoordelijkheden over meerdere portefeuilles. Wat is daarvan de toegevoegde waarde? Het lijkt verstandiger om de verantwoordelijkheid bij één gedeputeerde te houden. Wat is achterliggende reden dat gedeputeerde Post van deze verantwoordelijkheid af wil? Grond is één van de kerntaken van de provincie. Daar past een centrale aansturing bij.

Het CDA steunt de doelstelling om zo min mogelijk grondposities te behouden. Grond moet alleen worden behouden of strategisch worden aangekocht voor specifieke beleidsdoelen.

Het CDA blijft kritisch op het pachtbeleid van de provincie. Wat is de relatie van de laatste paragraaf van hoofdstuk 4.2 met de grondstrategie? Hoe zwaar gelden de genoemde elementen voor de grondstrategie?

De heer **Leever**(ONH) vertelt dat de Ouderenpartij N-H zich kan vinden in de Vijfde Nota Grondbeleid, als vervanging van de Vierde Nota van 2016, al volgen de nota's elkaar wel snel op. Had het niet anders gekund, bijvoorbeeld door middel van een appendix met toelichting?

De heer **Zoon** (PvdD) merkt op dat één van de provinciale doelen duurzaamheid is. De kritische noot van het CDA heeft de PvdD ook met betrekking tot het pachtbeleid. Bij het volgende uitgangspunt zou alsnog kunnen worden gekeken naar NNN.

De heer **Den Uyl** (PvdA) spreekt van een liberale Nota Grondbeleid. Dat de verantwoordelijkheid bij de vakgedeputeerden wordt gelegd, krijgt de steun van de PvdA. De PvdA vindt dit een goede lijn. Op pagina 15 en 16: wordt gesproken over wegen, vaarwegen, kunstwerken en grond in handen van de provincie, maar natuurgronden zouden mogen worden verpatst. Waarom zouden wegen een hoger doel provinciaal doel dienen dan natuur?

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP het goed vindt dat gronden worden aangewend voor het realiseren van provinciale doelstellingen en niet meer primair met het oog op rendement op financiële doelstellingen. De SP is blij dat een vierde kernwaarde is toegevoegd, te weten duurzaamheid. Welke criteria worden gehanteerd om grond op die kernwaarde te duiden?

Wat is de reden om te komen met een voorstel tot een mandaatwijziging in het kader van strategische grondaankopen?

De heer **Deen** (PVV) meldt dat de PVV de Vijfde Nota Grondbeleid steunt. De PVV vindt vooral de uitgangspunten marktconformiteit transparantie en rechtmatigheid zeer belangrijk. Er mogen, wat de PVV betreft, geen partijen zijn die door dit beleid voordeel en geldelijk gewin kunnen behalen. Gedeputeerde Post heeft hierop destijds al een bevredigend antwoord gegeven.

Mevrouw **Terlouw** (CU-SGP) sluit aan bij de vraag van de SP en de PvdA. De CU-SGP ziet graag dat natuurgebieden een belangrijk onderdeel vormen van het grondbeleid. Wat is de definitie en afbakening van de term 'natuurbeleid'?

Mevrouw **Pels**(GL) bedankt voor de heldere nota en voor de wijze waarop de Staten daarin zijn meegenomen. GL steunt de lijn waarop de vakgedeputeerde gaat over het aanwenden van gronden. Hoe staat natuur als doel voldoende gewaarborgd in dit grondbeleid?

Is er sprake van enige mate van volgorde in de vier uitgangspunten? Duurzaamheid staat bijvoorbeeld als laatste genoemd. Zegt de volgorde van noemen iets over hoe belangrijk een uitgangspunt is? Hoe wordt tot een afweging gekomen tussen die zaken?

De heer **Yurdakul** (D66) zegt dat met deze Vijfde Nota Grondbeleid een betere samenhang tussen grondbeleid en de Omgevingsvisie aangebracht. Dat is mooi. Grondbeleid moet dienend zijn aan provinciale doelen. Dat is nu ook steviger verankerd.

Het onderwerp bodemkwaliteit is redelijk nieuw. In welke mate wordt bodemkwaliteit meegenomen in deze beleidsnota? Hoe wordt aan Provinciale Staten gerapporteerd over bodemdaling in relatie tot grondbeleid?

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) merkt op dat het 50PLUS ontgaat wat de verbetering is om grondgerelateerde uitvoeringsregelingen, zoals het Pachtbeleid op te nemen in het PMO. Of gaat het om het verbeteren van beheersaspecten van vastgoed? De fractie ziet geen voordeel om alle gedeputeerden bevoegd te laten zijn tot het nemen van besluiten over grondtransacties. Wat 50PLUS betreft blijft die bevoegdheid bij één verantwoordelijke gedeputeerde.

Gedeputeerde **Post** legt uit dat het geen recht doet aan het collegiaal bestuur als de bevoegdheid tot het nemen van een besluit bij één gedeputeerde wordt gelegd. In het College van Gedeputeerde Staten is sprake van een collegiaal bestuur. Alle collegeleden zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Deze gedeputeerde is verantwoordelijk voor de grote beleidslijn. Dat is zij voor Financiën ook. De vakgedeputeerden worden verantwoordelijk voor hun eigen portefeuille. Dat zijn ze bij financiën ook. Als het bijvoorbeeld gaat om een overschrijding op het gebied van water dan is gedeputeerde Loggen het aanspreekpunt. Dat maakt hem niet tot de enige verantwoordelijke. In dat opzicht maakt het niet uit wie de primaire verantwoordelijkheid wordt gegeven voor de uitvoering. Voor grondzaken is het op deze wijze meer in lijn met de integrale verdeling van verantwoordelijkheden, zoals die in het college is afgesproken. In feite wordt hiermee de lijn gevolgd, zoals die ook bij financiën is getrokken. Dat maakt het voor de Staten ook veel eenduidiger. In deze commissie wordt gesproken over de grote lijnen van het grondbeleid. Met de gedeputeerde Landbouw spreken de Staten over de pacht.

De werkafpraak is dat als een gedeputeerde een strategische aankoop zou willen doen, het vierogenprincipe geldt. De gedeputeerde Grondzaken blijft dan ook op de hoogte van aan- en verkopen. Pagina 16: er staat dat het kan bestaan uit de volgende elementen. Gekozen is voor het woord 'kan' en niet voor het woord 'moet'. Niet altijd zal alles daarin naar voren komen. In niet elke opgave zit ruil. Dit is voorbeeld van wat er onderdeel van kan uitmaken. Iedere situatie, iedere grondstrategie is uniek en vergt maatwerk. Het is geen must. Wat een must is, is dat het maatwerk is en dat alle specifieke aspecten die van toepassing zijn worden meegenomen.

De wijziging had niet in een appendix kunnen worden verwoord. Dit zijn de hoofdlijnen van het grondbeleid. In de Vierde Nota stonden veel meer definiëringen. Er is juist geprobeerd om in te spelen op de actualiteit door dit een nota op hoofdlijnen te laten zijn. De uitwerking vindt per portefeuillehouder plaats. De oude nota zou men niet meer moeten willen gebruiken.

Bij de uitvoering wordt goed bekeken hoe het duurzaamheidsaspect vorm kan worden gegeven.

Duurzaamheid is een heel breed begrip en inmiddels zelfs een containerbegrip geworden. De discussie met de betreffende portefeuillehouders zal zich toespitsen op de vraag wat te doen op het gebied van duurzaamheid.

De provincie is eigenaar van infrastructuur en verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Dit is geregeld in de wet. Op het gebied van natuur zijn er terreinbeherende organisaties. Dat neemt niet weg dat de discussie altijd kan worden gevoerd met gedeputeerde Tekin. Als het nodig is, dan is de provincie bereid om het totale instrumentarium dat haar ter beschikking staat in te zetten. Daarmee hoeft de provincie natuurgronden niet altijd in eigendom te hebben, omdat daarvoor terreinbeherende organisaties zijn. Het verkopen of leasen van wegen is ooit onderzocht, vanuit het perspectief of de investeringen in onderhoud daarmee gelijkmatiger over de jaren heen zouden kunnen worden verdeeld. Dat is complex vanwege de wetgeving die daaraan ten grondslag ligt. De planologische kant van zaken biedt de provincie een instrument, zodat de bestemming veilig kan worden gesteld. Dat is bij een weg anders. Infra en natuur vormen twee fundamenteel andere categorieën van grond.

Voor het invullen van de opgave is het niet strikt noodzakelijk om natuurgronden in eigendom te hebben. Dat is het cruciale verschil met infrastructuur.

De criteria voor duurzaamheid, zoals het pachtcontract, worden in verdere uitwerkingregels vastgesteld. De gedeputeerde gaat ervan uit dat dit vergelijkbaar zal zijn met wat er lag in de Vierde Nota. Toen was er de discussie over bepaalde certificaten. Inmiddels is een aantal certificaten er inmiddels. Nu kan breder worden gekeken naar certificaten voor duurzame landbouw. Het ligt voor de hand dat er inmiddels nieuwe aspecten van duurzaamheid zijn, die de Statenleden zouden willen meenemen. Die discussie wordt in de uitvoeringsregel met de Statenleden gevoerd. Het aanpassen van de certificaten blijft wel gebeuren, maar niet meer in deze nota. De ontwikkelingen gaan daarvoor te snel. Dat vindt zijn uitwerking in bijvoorbeeld de pachtregels.

De volgorde van uitgangspunten is geen rangorde. Er is wel een bepaalde correlatie. Wil de provincie het marktconform, maar stelt zij tevens de hoogste eisen aan duurzaamheid, dan zal de marktconformiteit een andere zijn dan wanneer geen enkele eis wordt gesteld. Hoe meer eisen worden gesteld aan bijvoorbeeld de pacht van gronden, hoe lager de pacht prijs zal zijn. Hoe dat moet worden gewogen, dat is een politieke opgave waar Provinciale Staten overgaan en niet de gedeputeerde.

Bodemdaling zit niet in het grondbeleid. Met het sec aankopen, beheren, verkopen en verpachten van gronden wordt niets gedaan tegen bodemdaling. Degene die de grond pacht, zal daar mogelijk iets mee moeten doen. De discussie over bodemdaling zou met gedeputeerde Loggen moeten worden gevoerd. Bij de aan- of verkoop van gronden wordt gekeken naar de bodemkwaliteit. Als iets in de bodem zit wat daar niet thuishoort, dan zal voorafgaand aan de verkoop worden gesaneerd, of er wordt rekening meegehouden in de verkoopprijs, met plicht aan de koper om te saneren. Dat is ook wettelijk geregeld. Om die reden is het niet opgenomen in de Nota.

Uitgangspunt: provincie wil geen grondbezitter zijn. Als niet nodig voor dagelijks werk dan afstoten tenzij van oordeel dat ander provinciale doelen te dienen. Op waardevolle manier beheren.

Het vertrekpunt is dat de provincie geen grondbezitter moet willen zijn. Het uitgangspunt is dat datgene wat niet nodig is voor het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden, wordt afgestoten, tenzij het college van oordeel is dat daarmee andere provinciale doelen kunnen worden gediend. De gronden worden niet als geheel in de markt gegooit. Dat gaat gefaseerd. In de tussentijd worden zaken op een waardevolle manier beheerd en bewaard. Het college heeft getracht deze basislijn in de voorliggende nota vast te leggen.

Tweede termijn:

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) gaat er vanuit dat altijd integraal kan worden gewerkt in de elke commissie, zonder dat elke gedeputeerde bevoegd hoeft te zijn.

Gedeputeerde **Post** zegt dat het veel logischer is dat operationele beslissingen door die betreffende gedeputeerde genomen worden dan door de gedeputeerde Grondzaken. Als voorbeeld noemt gedeputeerde Post de kavelruil die loopt in de Wieringermeer en omgeving. In formele zin is gedeputeerde Post daarvoor verantwoordelijk. Degene die zich er het meeste mee bemoeit is gedeputeerde Bond. Als de kavelruil rond komt, dan tekent mevrouw Post als gedeputeerde voor akkoord op die kavelruil. De ondertekening van de definitieve overdrachtsdocumenten gebeurt door gedeputeerde Bond. Gedeputeerde Post kijkt mee bij de tweede handtekening die nodig is. Zij zet die tweede handtekening. Er wordt een oogje in het zeil gehouden, maar het is logisch dat gedeputeerde Bond verantwoordelijk is voor kavelruil ten behoeve van de versterking van de agrarische structuur. Zo werkt dat ook bij financiën.

De heer **Leever** (ONH) veronderstelt dat STIVAS de grondruiling verzorgt.

Gedeputeerde **Post** legt uit dat de Staten de kaders stellen en de afweging maken. Stivas is opdrachtnemer. Stivas heeft de opdracht gekregen zaken te onderzoeken. De gedeputeerde Landbouw kijkt of één en ander tot het gewenste resultaat leidt en is verantwoordelijk.

De voorzitter constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.